

वीर्यस्य चक्षुरादीन्द्रियसामर्थ्यस्य च सहस्रः शरीरबलस्य च
वृद्धिः तथेन्द्रियस्याभिवृद्धिरित्यर्थः । तास्य द्वारदेवताः सु-
प्रयाणाः शोभनगतयः ऋतावृधः यज्ञस्य वर्द्धयित्रीः तथा-
विधा विश्रयन्तां विशेषेण यज्ञमाश्रयन्तु । मीढुषे वृश्चादिना
सेचकाय इन्द्राय इन्द्रार्थं द्वारो देवता वियन्तु पिबन्तु ॥

षष्ठमन्त्रमाह । “होतायक्षदुषे इन्द्रस्य धेनू । सुदुघे मा-
तरौ मही । सवातरौ न तेजसी । वत्समिन्द्रमवर्द्धताम् [३] ।
वीतामाज्यस्य होतयज” इति । उषाशब्दः षष्ठप्रयाज अग्नि-
मूर्त्तिद्वयमाह । तादृशौ उषे द्वे उषे देव्यौ होता पूजयतु ।
कीदृशे उषे, इन्द्रस्य धेनू धेनुवत् प्रीणयित्री सुदुघे सुखेन
दोग्धुं शक्ये, मातरौ पयःप्रदानेन मातृसदृश्यौ मही महत्यौ
पूज्ये वा । वात्सशब्दो गमनस्वभावं वत्समाचष्टे । समानो वाता
वत्सो ययोस्ते सवातरौ नकार उपमार्थम् । इन्द्रस्य वत्स-
स्थानीयत्वात् एकवत्से इव ते उभे वर्त्तते । तेजसी तेजस्विन्यौ,
तादृशौ मूर्त्ती वत्सस्थानीयमिन्द्रं वर्द्धतां वृद्धिं प्रापयताम् ।
ते मूर्त्ती आज्यं वीतां पिबताम् ॥

सप्तममन्त्रमाह । “होतायक्षदैव्या होतारा । भिषजा स-
खाया । हविषेन्द्रं भिषज्यतः । कवी देवौ प्रचेतसौ । इन्द्राय
धत्त इन्द्रियम् । वीतामाज्यस्य होतयज” इति । दैव्यहोतृ-
शब्देन सप्तमप्रयाजदेवतारूपस्याग्नेर्देवा देहावुच्येते, तावुभौ
होता पूजयतु । कीदृशौ, भिषजौ अनिष्टव्याधिचिकित्सकौ
सखाया परस्परं स्निग्धौ तावुभावेन हविषा कवी इन्द्रं भिष-